

USTAWA O KOSZTACH SĄDOWYCH W SPRAWACH CYWILNYCH

Komentarz

redakcja naukowa Przemysław Feliga
Przemysław Feliga, Marcin Uliasz

KOMENTARZE

WYDANIE **3**

USTAWA O KOSZTACH SĄDOWYCH W SPRAWACH CYWILNYCH

Komentarz

redakcja naukowa Przemysław Feliga
Przemysław Feliga, Marcin Uliasz

Zamów książkę w księgarni internetowej

proinfo.pl
księgarnia internetowa

KOMENTARZE

WYDANIE **3**

Stan prawny na 5 października 2020 r.

z uwzględnieniem zmian wchodzących w życie z dniem:

30.11.2020 r. (Dz.U. z 2020 r. poz. 956), 1.12.2020 r. (Dz.U. z 2018 r. poz. 398 ze zm.),

1.01.2021 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 2020 ze zm.), 20.02.2021 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1553),

1.03.2021 r. (Dz.U. z 2019 r. poz. 1655 ze zm.)

Wydawca

Magdalena Stojek-Siwińska

Redaktor prowadzący

Joanna Tchorek

Opracowanie redakcyjne

Michał Dymiński

Projekt okładek serii

Wojtek Kwiecień-Janikowski, Przemek Dębowski

Komentarze do poszczególnych artykułów napisali:

Przemysław Feliga: art. 1–4, 10–14a, 22–25b, 29–34a, 52–64, 74–76b, 79–82, 94–118

Marcin Uliasz: art. 5–9, 15–21a, 26–28a, 35–51, 65–73, 77–78, 83–93a, 119–125

prawolubni

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność

Więcej na www.legalnakultura.pl

Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2020

ISBN 978-83-8223-160-1

3. wydanie

Dział Praw Autorskich

01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33

tel. 22 535 82 19

e-mail: ksiazki@wolterskluwer.pl

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

Wstęp

Celem niniejszego komentarza w trzecim wydaniu jest kompleksowe przedstawienie zagadnień wiążących się ze stosowaniem ustawy z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 755 ze zm.). W publikacji omówiono i wyjaśniono liczne problemy natury prawnej z dwóch perspektyw: dogmatycznej oraz praktycznej. W zaprezentowanych uwagach zestawiono stanowiska przedstawiane w wykładniach doktrynalnej i operatywnej na tle kontrowersyjnych unormowań oraz podjęto próbę właściwego rozwiązania postawionego problemu prawnego. W tym względzie kierowano się wypracowaniem możliwie zharmonizowanego podejścia.

Komentarz został przygotowany przez dwóch autorów. Każdy z nich przedstawił własne poglądy i jest za nie odpowiedzialny. Dążono jednak do ujednoczenia wspólnych zapatrywań na tle interpretacji regulacji budzących wątpliwości.

Czytelnicy znajdą w publikacji szerokie odniesienia do piśmiennictwa (komentarzy, monografii, artykułów, glos i innych opracowań) oraz judykatury Europejskiego Trybunału Praw Człowieka, Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, a także licznych publikowanych oraz niepublikowanych orzeczeń sądów powszechnych.

W komentarzu omówiono najnowsze zmiany wprowadzone ustawami z 26.01.2018 r. o zmianie ustawy o Krajowym Rejestrze Sądowym oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 398), z 16.05.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1043), z 4.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1469), z 4.07.2019 r. o zmianie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1553), z 19.07.2019 r. o zmianie ustawy – Kodeks spółek handlowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1655), z 30.08.2019 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1815), z 11.09.2019 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo zamówień pu-

blicznych (Dz.U. poz. 2020), ustawą z 30.04.2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 956).

Przedmiotem szczegółowych rozważań Autorów stały się regulacje wprowadzone nowelizacją z 4.07.2019 r.

W komentarzu przedstawiono i omówiono wątpliwości, które ujawniły się w nauce oraz w orzecznictwie sądów powszechnych na tle znowelizowanych przepisów.

Autorzy wyrażają nadzieję, że komentarz będzie przydatny dla przedstawicieli nauki oraz dla szerokiego grona praktyków: sędziów, adwokatów, radców prawnych oraz aplikantów tych profesji, referendarzy sądowych i asystentów sędziów. Niewątpliwie komentarz będzie pomocny dla wszystkich uczestników cywilnych postępowań sądowych, również tych, którzy na co dzień nie mają do czynienia z praktycznym stosowaniem prawa.

Autorzy

USTAWA

z dnia 28 lipca 2005 r.

o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

(tekst jedn. Dz.U. z 2020 r. poz. 755; zm.: Dz.U. z 2020 r. poz. 807, 956)

TYTUŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. [Przedmiot regulacji]

Ustawa określa zasady i tryb pobierania kosztów sądowych w sprawach cywilnych, zasady ich zwrotu, wysokość opłat sądowych w sprawach cywilnych, zasady zwalniania od kosztów sądowych oraz umarzania, rozkładania na raty i odraczania terminu zapłaty należności sądowych.

Uwagi ogólne

1. Artykuł 1 ustawy z 28.07.2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. z 2020 r. poz. 755 ze zm.) reguluje zakres przedmiotowy ustawy. Obejmuje zasady i tryb pobierania kosztów sądowych w sprawach cywilnych, zasady ich zwrotu, wysokość opłat w sprawach cywilnych, zasady zwalniania od kosztów sądowych oraz umarzania, rozkładania na raty i odraczania terminu zapłaty należności sądowych.
2. Komentowany przepis nie był nowelizowany.

Charakter prawny kosztów sądowych w sprawach cywilnych

3. Artykuł 1 u.k.s.c. określa przedmiot ustawy w odniesieniu do kosztów sądowych w sprawach cywilnych (na temat pojęcia sprawy cywilnej w postępowaniu cywilnym zob. P. Feliga [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1–505*³⁹, t. I, red. T. Szanciło, Warszawa 2019, s. 8 i in.).
4. Komentowany przepis nawiązuje do kosztów sądowych jako tradycyjnie uznanego instrumentu polityki państwa służącego do regulowania relacji stron stosunków procesowych oraz – w szerszym ujęciu – stymulowania decyzji jednostek co do sposobu prowa-

dzenia swych interesów i doboru środków ich ochrony (zob. wyrok TK z 15.04.2014 r., SK 12/13, OTK-A 2014/4, poz. 41). Koszty postępowania służą osiągnięciu należytej sprawności organizacyjnej i orzeczniczej sądów oraz selekcji roszczeń szykanujących i oczywiście niezasadnych od roszczeń uzasadnionych, mających na celu ochronę praw i wolności jednostki. Koszty sądowe spełniają liczne funkcje: społeczne, fiskalne, a także służebne wobec wymiaru sprawiedliwości (zob. J. Kot, *Zwolnienie od kosztów sądowych w świetle doktryny i orzecznictwa Sądu Najwyższego*, „Palestra” 1982/6–7, s. 28; K. Korzan, *Koszty postępowania cywilnego a nakłady państwa na utrzymanie wymiaru sprawiedliwości*, Gdańsk 1992, s. 30–44; J. Brol, M. Safjan, *Koszty sądowe w sprawach cywilnych. Raport z badań*, Warszawa 1994, s. 14; W. Broniewicz, *Postępowanie cywilne w zarysie*, Warszawa 1999, s. 101; J. Stasiak, *Zwolnienie od kosztów sądowych*, Warszawa 2010, s. 13–21; T. Demendecki, *Rozstrzygnięcie o kosztach w procesowym postępowaniu cywilnym rozpoznawczym w świetle polskiej regulacji kodeksowej. Studium teoretycznoprawne*, Lublin 2011, s. 75–90; wyroki TK: z 7.09.2004 r., P 4/04, OTK-A 2004/8, poz. 81; z 12.09.2006 r., SK 21/05, OTK-A 2006/8, poz. 103; z 12.12.2006 r., P 15/05, OTK-A 2006/11, poz. 171; z 16.06.2008 r., P 37/07, OTK-A 2008/5, poz. 80; z 21.07.2008 r., P 49/07, OTK-A 2008/6, poz. 108; z 16.12.2008 r., P 17/07, OTK-A 2008/10, poz. 179). Funkcja społeczna oznacza wpływ, jaki koszty postępowania wywierają na życie społeczne w sensie zarówno pozytywnym (ograniczenie pieniactwa, szykanowania przeciwnika, minimalizacja zachęt do ochrony fikcyjnych interesów i chęci niesłusznego wzbogacenia się kosztem przeciwnika itp.), jak i negatywnym (np. utrudnienie dostępu do wymiaru sprawiedliwości, zaburzenia funkcjonowania zasady faktycznej równości uczestników postępowania). Funkcje fiskalne polegają na uzyskaniu częściowego przynajmniej zwrotu kosztów funkcjonowania wymiaru sprawiedliwości. W wypadkach skrajnych realizacja tej funkcji może przerodzić się w nadmierny fiskalizm, stanowiący zagrożenie prawa do sądu, gdyż funkcja fiskalna kosztów sądowych nie ma dominującego znaczenia (por. uchwałę SN z 26.11.1992 r., III CZP 143/92, LEX nr 3849; odmiennie K. Gonera, *Ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Komentarz*, Warszawa 2012, s. 38, według której cel fiskalny jest „dominujący, ale nie wyłączny”). Funkcje służebne wobec wymiaru sprawiedliwości przejawiają się przede wszystkim wpływem kosztów na zachowania stron w trakcie procesu (wyrok TK z 7.09.2004 r., P 4/04) (na temat funkcji kosztów sądowych zob. także wyroki TK: z 29.05.2002 r., P 1/01, OTK-A 2002/3, poz. 36; z 16.12.2003 r., SK 34/03; z 21.07.2008 r., P 49/07, z 14.01.2014 r., SK 25/11, OTK-A 2014/1, poz. 1).

- Artykuł 1 u.k.s.c. określa przedmiot ustawy w odniesieniu do kosztów sądowych, ale wyłącznie w sprawach cywilnych. Przez sprawy cywilne należy rozumieć sprawy załatwiane w postępowaniu cywilnym. Obejmują one sprawy cywilne w znaczeniu zarówno materialnym, jak i formalnym. Sprawami cywilnymi w znaczeniu materialnym są sprawy wynikające ze stosunków z zakresu prawa cywilnego, rodzinnego i opiekuńczego oraz prawa pracy (art. 1 ustawy z 17.11.1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, Dz.U. z 2019 r. poz. 1460 ze zm.). Natomiast sprawami cywilnymi w znacze-

niu formalnym są inne sprawy (przede wszystkim sprawy administracyjne), które na mocy szczególnego przepisu ustawy zostały przekazane do załatwienia w postępowaniu cywilnym sądowi powszechnemu (por. W. Broniewicz, *Postępowanie...*, s. 35–36, zob. szerzej P. Feliga [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Art. 1–505*³⁹, t. I, red. T. Szanciło, Warszawa 2019, s. 11–12). Sprawy cywilne załatwiane są w sądowym postępowaniu cywilnym, niezależnie od jego rodzaju, oraz ich wzajemnych powiązań wewnątrzsystemowych w postępowaniu cywilnym (zob. S. Cieślak, *Powiązania wewnętrzzsystemowe w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2013, s. 133 i n.).

6. Koszty sądowe *per se* nie ograniczają prawa dostępu do sądu w rozumieniu art. 6 ust. 1 Konwencji o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności sporządzonej w Rzymie dnia 4.11.1950 r. (Dz.U. z 1993 r. Nr 61, poz. 284 ze zm.), pod warunkiem, że uwzględniają równowagę (rozsądny związek proporcjonalności) między interesem publicznym w pobieraniu kosztów sądowych a interesem prywatnym strony w dochodzeniu roszczeń (obrony praw) w postępowaniu sądowym (por. wyroki ETPC: z 19.06.2001 r., 28249/95, Kreuz v. Polska, § 60; z 26.07.2005 r., 39199/98, Podbielski i PPU Polpure v. Polska, HUDOC, § 64). Dostrzeżono tę zależność w postanowieniu SN z 21.09.2018 r., V CZ 63/18, LEX nr 2577313, w uzasadnieniu którego wyjaśniono, że państwo musi zapewnić, aby dostęp do sądu nie był dla jednostki niemożliwy ze względów ekonomicznych, i określić sposoby tego zapewnienia. Koszty sądowe nie mogą więc przybierać poziomu nadmiernie wysokiego, tzn. nieproporcjonalnego do możliwości finansowych strony. Oceny tej proporcjonalności są dokonywane w świetle szczególnych okoliczności konkretnej sprawy i etapu postępowania, na którym jest nakładany obowiązek ponoszenia kosztów. Również w kontekście art. 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2.04.1997 r. (Dz.U. Nr 78, poz. 483 ze zm.) istnienia barier o charakterze ekonomicznym, w tym także fiskalnym, nie można utożsamiać z samym istnieniem obowiązku ponoszenia określonych kosztów sądowych jako ograniczenia prawa do dostępu do sądu (wyrok TK z 16.06.2008 r., P 37/07).
7. Koszty sądowe mogą ograniczać prawo dostępu do sądu w rozumieniu art. 45 ust. 1 Konstytucji RP i art. 6 ust. 1 EKPC. Przypadki takie wystąpią, gdy nałożone koszty sądowe będą barierą ekonomiczną, która stworzy nadmiernie wysokie ryzyko fiskalne, wywołane nieprawidłowymi zasadami, wedle których kształtuje się obowiązek ponoszenia kosztów sądowych, zwłaszcza nadmiernie wygórowanym ich poziomem (zob. wyroki TK: z 16.06.2008 r., P 37/07; z 15.05.2012 r., P 11/10, OTK-A 2012/5, poz. 50; M. Świąder, Głosa do wyroku TK z 15.05.2012 r., P 11/10, M. Praw. 2013/13, s. 716 i n.). Innymi słowy, ograniczenie prawa do sądu polega na obciążeniu strony w konkretnej sprawie kosztami sądowymi w nadmiernej wysokości, tj. w takiej, że strona nie jest w stanie ich ponieść (por. wyrok ETPC z 26.07.2005 r., 71731/01, Kniat v. Polska, LEX nr 154893, § 40). Nałożenie takich kosztów powoduje zachwianie równowagi między interesem publicznym Skarbu Państwa w pobieraniu kosztów sądowych a interesem prywatnym strony w dochodzeniu jej roszczeń przed sądem

(por. wyrok ETPC z 2.02.2010 r., 32740/06, Nieruchomości sp. z o.o. v. Polska, § 37, HUDOC; zob. także postanowienia SA w Warszawie: z 31.01.2014 r., VI ACz 4410/13, niepubl.; z 31.01.2014 r., VI ACz 4234/13, niepubl.). Naruszenie tej równowagi powoduje nieproporcjonalne ograniczenie prawa strony dostępu do sądu, o którym stanowi art. 6 ust. 1 EKPC (zob. wyrok ETPC z 2.02.2010 r., 32740/06, Nieruchomości sp. z o.o. v. Polska, § 37; M. Krzyżanowska-Mierzewska [w:] *Europejska Konwencja Praw Człowieka. Poradnik praktyczny*, red. Ł. Bojarski, M. Krzyżanowska-Mierzewska, Warszawa 2011, s. 107).

8. Artykuł 1 u.k.s.c. jest konsekwencją swobody ustawodawcy przy wyborze metody ustalania opłaty w sprawach cywilnych (na temat celów, jakie ma realizować ustawa o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, zob. P. Pogonowski, *Realizacja prawa do sądu w postępowaniu cywilnym*, Warszawa 2005, s. 50–53). W granicach porządku konstytucyjnego ustawodawca korzysta w tym przedmiocie ze znacznej swobody regulacyjnej. Wybór metody sam w sobie nie jest niekonstytucyjny, ponieważ decydujące znaczenie ma nie algorytm obliczania kosztów, ale wpływ całego „unormowania kosztowego” na prawa i wolności gwarantowane ustawą zasadniczą. Ustawodawca może więc zaprojektować mechanizm obliczania opłaty sądowej w różny sposób, preferując określone funkcje kosztów sądowych dla danej kategorii spraw, odpowiednio wyważając interes publiczny i interes prywatny oraz realizując istotne z punktu widzenia prowadzonej przez siebie polityki prawa wartości. Jak wskazał TK w wyroku z 21.07.2008 r., P 49/07, sam wybór charakteru opłaty (stosunkowa czy stała), czy jej ustanowienie na określonym poziomie nie oznaczają jeszcze *per se* naruszenia gwarantowanego konstytucyjnie prawa do sądu. Można bowiem bronić zapatrywania, że wprowadzenie opłaty stałej stanowi najlepszą gwarancję równego dla wszystkich dostępu do sądu (wyrok TK z 16.12.2003 r., SK 34/03, OTK-A 2003/9, poz. 102). Cele wprowadzenia regulacji opłat powinny znajdować obiektywne i racjonalne uzasadnienie. Ustanowienie obowiązku formalnego (niezależnie od metody regulacji) wniesienia określonej opłaty nie jest niekonstytucyjne, o ile nie narusza istoty prawa do sądu (wyrok TK z 14.01.2014 r., SK 25/11).

Systematyka ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

9. Systematyka ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych tworzy logiczną konstrukcję aktu prawnego, która odpowiada zasadom techniki prawodawczej. Ustawa w sposób kompleksowy reguluje problematykę kosztów sądowych w sprawach cywilnych, co oznacza, że jest to akt podstawowy, charakteryzujący się odrębnością i samodzielnością. Podstawową jednostką systematyzacyjną jest tytuł, który dzieli się na dział, w ramach działu zaś wyróżnia się rozdziały.
10. Systematyka ustawy o kosztach sądowych przedstawia się następująco:
TYTUŁ I. Przepisy ogólne (art. 1–9 u.k.s.c.)

TYTUŁ II. Opłaty (art. 10–82 u.k.s.c.)

- Dział 1. Przepisy ogólne (art. 10–21a u.k.s.c.)
- Dział 2. Wysokość opłat we wszystkich rodzajach spraw (art. 22–25b u.k.s.c.)
- Dział 3. Wysokość opłat w procesie (art. 26–36 u.k.s.c.)
  - Rozdział 1. Sprawy z zakresu prawa cywilnego i rodzinnego (art. 26–28a u.k.s.c.)
  - Rozdział 2. Sprawy gospodarcze (art. 29–34a u.k.s.c.)
  - Rozdział 3. Sprawy z zakresu prawa pracy i ubezpieczeń społecznych (art. 35–36 u.k.s.c.)
- Dział 4. Wysokość opłat w postępowaniu nieprocesowym (art. 37–67 u.k.s.c.)
  - Rozdział 1. Sprawy z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego (art. 37–38 u.k.s.c.)
  - Rozdział 2. Sprawy z zakresu prawa rzeczowego (art. 39–41 u.k.s.c.)
  - Rozdział 3. Sprawy z zakresu prawa o księgach wieczystych (art. 42–48 u.k.s.c.)
  - Rozdział 4. Sprawy z zakresu prawa spadkowego (art. 49–51 u.k.s.c.)
  - Rozdział 5. Sprawy z zakresu działania Krajowego Rejestru Sądowego (art. 52–64 u.k.s.c.)
  - Rozdział 6. Inne sprawy rozpoznawane w postępowaniu nieprocesowym (art. 65–67b u.k.s.c.)
- Dział 5. Wysokość opłat w postępowaniu zabezpieczającym (art. 68–69 u.k.s.c.)
- Dział 6. Wysokość opłat w postępowaniu egzekucyjnym (art. 70–73 u.k.s.c.)
- Dział 7. Wysokość opłat w postępowaniach upadłościowym i restrukturyzacyjnych (art. 74–76b u.k.s.c.)
- Dział 8. Opłaty kancelaryjne (art. 77–78 u.k.s.c.)
- Dział 9. Zwrot opłaty (art. 79–82 u.k.s.c.)

TYTUŁ III. Wydatki (art. 82–93 u.k.s.c.)

- Dział 1. Przepisy ogólne (art. 83–84 u.k.s.c.)
- Dział 2. Należności świadków, biegłych, tłumaczy i stron w postępowaniu cywilnym (art. 85–93a u.k.s.c.)

TYTUŁ IV. Zwolnienie od kosztów sądowych (art. 94–118 u.k.s.c.)

TYTUŁ V. Wykonywanie orzeczeń w zakresie należności sądowych (art. 119–125 u.k.s.c.)

TYTUŁ VI. Zmiany w przepisach obowiązujących (art. 126–147 u.k.s.c.)

TYTUŁ VII. Przepisy przejściowe i końcowe (art. 148–151 u.k.s.c.)

11. Mimo że systematyka ustawy nie jest rozbudowana, ustawodawca nie ustrzegł się nieścisłości redakcyjnych. W art. 82 u.k.s.c. postanowiono, że zwrot opłat, o których mowa „w niniejszym rozdziale”, może również zarządzić przewodniczący lub refe-

rendarz sądowy. Natomiast przepis ten nie został ujęty w „rozdziale” jako jednostce systematyzacyjnej niższego stopnia w stosunku do działu, lecz w dziale 9 jako jednostce systematyzacyjnej niższego stopnia w stosunku do tytułu II. Opłaty. Taki podział przepisów ustawy przewiduje § 60 ust. 1 i 2 załącznika do rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z 20.06.2002 r. w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.U. z 2016 r. poz. 283), według którego w celu systematyzacji przepisów ustawy artykuły można grupować w jednostki systematyzacyjne wyższego stopnia – artykuły grupuje się w rozdziały, rozdziały grupuje się w działy, a działy łączy się w tytuły. Wobec tego przez wyrażenie „w niniejszym rozdziale” należy rozumieć uregulowania zawarte w dziale 9 tytułu II ustawy.

Przedmiot regulacji ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych

12. Artykuł 1 u.k.s.c. określa ogólnie przedmiot ustawy, wyznaczając jej granice. Przedmiot ustawy pozostaje w ścisłym związku z jej systematyką. Zagadnienia enumeratywnie wymienione w komentowanym przepisie zostały ujęte, co do zasady, zbiorczo w jednostkach systematyzacyjnych. Ich uszczegółowienie nastąpiło w kolejnych regulacjach. Obejmują one:
- 1) zasady i tryb pobierania kosztów sądowych w sprawach cywilnych (art. 2–10, art. 83, 113 u.k.s.c.);
  - 2) zasady zwrotu kosztów sądowych: opłat (art. 70–82 u.k.s.c.), wydatków (art. 84 u.k.s.c.);
  - 3) wysokość opłat sądowych w sprawach cywilnych (art. 22–78 u.k.s.c.);
  - 4) zasady zwalniania od kosztów sądowych (art. 100–112 u.k.s.c.);
  - 5) zasady umarzania, rozkładania na raty i odroczenia terminu płatności należności (art. 119–125 u.k.s.c.).
13. Zagadnienia określone w art. 1 u.k.s.c. są również przedmiotem regulacji aktów wykonawczych wydanych przez Ministra Sprawiedliwości w drodze rozporządzeń na podstawie art. 9 u.k.s.c. i art. 1064 k.p.c. Dotyczą one:
- 1) sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych, w tym wnoszonych na rachunek bankowy sądu lub w formie znaków opłaty sądowej według ustalonego wzoru, mając na względzie łatwość uiszczenia opłat przez strony oraz skutek w postaci zwrotu lub odrzucenia pisma, od którego przy jego wniesieniu nie została uiszczona należna opłata, które zostały uregulowane w rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości z 21.03.2016 r. w sprawie sposobu uiszczania opłat sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. poz. 408 ze zm.);
  - 2) wzoru oświadczenia o stanie rodzinnym, majątku, dochodach i źródłach utrzymania, o którym stanowi art. 102 ust. 2 u.k.s.c., a także sposobu udostępniania osobom fizycznym wzoru druków tych oświadczeń w siedzibach sądów, mając na względzie komunikatywność niezbędnych pouczeń dla stron co do sposobu wy-

Przemysław Feliga – doktor nauk prawnych; sędzia Sądu Okręgowego w Warszawie; LL.M. Universität Regensburg; autor opracowań z zakresu postępowania cywilnego.

Marcin Uliasz – doktor habilitowany nauk prawnych; sędzia Sądu Rejonowego Lublin-Zachód w Lublinie; autor opracowań z zakresu postępowania cywilnego.

Książka stanowi kompleksowe kompendium wiedzy z zakresu ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych napisane przez praktyków z doświadczeniem orzeczniczym w rozstrzyganiu o kosztach sądowych w sprawach cywilnych. Autorzy w sposób przystępny i wszechstronny przedstawili rozwiązania problemów związanych z interpretacją przepisów komentowanej ustawy, które wywołują wiele wątpliwości i rozbieżności w praktyce stosowania prawa. Komentarz zawiera omówienie najnowszych zmian do komentowanej ustawy, wynikających m.in. z:

- ustawy z 30.08.2019 r. o zmianie ustawy o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 1815), dotyczącej wprowadzenia opłaty stałej od wniosku o wpis służebności na rzecz przedsiębiorcy telekomunikacyjnego;
- ustawy z 11.09.2019 r. – Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo zamówień publicznych (Dz.U. poz. 2020), dotyczącej zmniejszenia wysokości opłaty stałej od skargi na orzeczenie Krajowej Izby Odwoławczej;
- ustawy 30.04.2020 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. poz. 956), dotyczącej zwolnienia z obowiązku uiszczenia kosztów sądowych przez osobę dotkniętą przemocą w rodzinie.

W publikacji znajduje się również szerokie odniesienie do piśmiennictwa (komentarzy, monografii, artykułów, glos i innych opracowań) oraz judykatury Trybunału Konstytucyjnego, Sądu Najwyższego, licznych publikowanych oraz niepublikowanych orzeczeń sądów powszechnych, a także Europejskiego Trybunału Praw Człowieka i Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości.

Książka jest przeznaczona dla wszystkich osób uczestniczących w postępowaniach sądowych w sprawach cywilnych, w szczególności sędziów, adwokatów, radców prawnych, prokuratorów, referendarzy sądowych, asystentów sędziów.

ZAMÓWIENIA:

INFOLINIA 801 04 45 45

ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL

WWW.PROFINFO.PL